

Hälsa- och sjukvårdsnämnden 2024-04-25

9. Färdplansuppdrag Samarbetsområden, utbud och utbudspunkter inom primärvård med fokus på vårdcentraler i norra länsdelen

Yrkande/reservation

Vänsterpartiet föreslår Hälsa- och sjukvårdsnämnden att besluta

- Att avslå Hälsa- och sjukvårdsförvaltningens förslag att nuvarande tre vårdcentraler i Lindesbergs kommun blir en vårdcentral med 4 mottagningar.
- Att uppdra åt Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen att utarbeta förslag syftande till att minska arbetsbelastning och förbättrad arbetsmiljö för distriktsläkare och annan personal återkomma till nämnden för beslut.
- Att uppdra åt Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen att utarbeta förslag till utökat samarbete mellan sjukhusverksamheter och primärvården och återkomma till nämnden för beslut.
- Att uppdra åt Hälsa- och sjukvårdsförvaltningen att fortsätta arbetet med att utveckla samarbetsområden och arbetsflöden i norra länsdelen och återkomma till hälsa- och sjukvårdsnämnden för beslut.

Den viktigaste åtgärden för att effektivisera och utveckla hälsa- och sjukvården är att utveckla en väl fungerande primärvård.

Ett hälsa- och sjukvårdssystem som baseras på primärvården har ett stort antal fördelar. En primärvård som kan fylla sin roll kommer att göra hälsa- och sjukvården effektivare i verklig bemärkelse. När primärvården har förutsättningar för att koordinera vården, att ha översikt över de insatser som patienten får och att bidra till att knyta samman de samlade insatserna från regionens hälsa- och sjukvård samt kommunernas sjukvård och socialtjänst; då kan vård ges på rätt nivå och på ett individcentrerat sätt. Det ger förutsättningar för att minska inflödet av patienter till sjukhusens akutmottagningar och lättar trycket på tillgängliga vårdplatser.

En väl fungerande primärvård är också en viktig åtgärd för att uppnå en mer jämlik vård. Primärvårdens har stor betydelse för

att vården ska ges på lika villkor och fördelas jämnt över befolkningen. Att vården generellt sett i dag har problem med att nå socioekonomiskt svaga grupper och tillmötesgå hälso- och sjukvårdsbehov hos dessa är väl känt. En utbyggnad av primärvården är sannolikt den enskilt viktigaste åtgärden som kan göras för att uppnå en mer jämlik vård.

Mot bakgrund av ovanstående avvisar Vänsterpartiet förslaget om att avveckla vårdcentralerna i Storå, Fellingsbro och Frövi. Det är därutöver ett steg bort från nära vård istället för ett steg framåt i den riktning som är nödvändig.

En fungerande primärvårdsverksamhet bygger på en samverkan mellan olika professioner, där naturligtvis läkaren är central. Förvaltningens förslag innebär därmed en kraftig försämring av primärvården för många invånare i Lindesberg. Samtidigt är vinsterna oklara och osäkra.

I argumentationen för förslaget lyfts Krav och kvalitetshandboken fram som ett argument för förändringen, eftersom små vårdcentraler har svårt att uppfylla det som föreskrivs i den. Det är då viktigt att framhålla att kraven under 2024 kommer att diskuteras och en förändring för att underlätta för mindre vårdcentraler är fullt möjlig. Det är då anmärkningsvärt att genomföra drastiska förändringar med detta som grund.

Ett annat argument för föreslagen förändring är minskad befolkning i norra länsdelen, och kraftigt ökad i Örebro. Samtidigt konstateras att andelen äldre i norra länsdelen ökar, vilket naturligtvis ökar vårdbehovet.

Att befolkningen i Örebro ökar innebär också att resurserna totalt ökar, och därmed behöver en sådan befolkningsförändring inte medföra att resurserna i behovet minskas.

I bilaga 4 framgår att antalet utbildningsplatser för AT och BT sannolikt inte kommer att kunna upprätthållas, och rekryteringen av ST-läkare till norra länsdelen därmed försvåras. Det är en allvarlig nackdel som ytterligare riskerar försvåra att bemanna primärvården i norr med tillräckligt antal läkare.

I den risk och konsekvensanalys som gjorts finns ett antal risker som bedömts innebära mycket stor risk där inte åtgärder för att undvika dem inte finns med i underlaget, vilket gör att riskbedömningen är otillräcklig.

Flera fackliga organisationer har riktat anmärkningar mot såväl som innehåll som process gällande färdplanen.

Antalet listade i t.ex Storå är tillräckligt för att motivera 3 heltidsanställda distriktsläkare utifrån en rimlig målbild över antalet listade per läkare, nu och i framtiden.

Istället för att avveckla en fungerande verksamhet behöver åtgärder vidtas för att uppnå samma läge för övriga vårdcentraler.

En bärande del av utveckling av primärvården är att åstadkomma en fungerande arbetsmiljö för distriktsläkare, sjuksköterskor och andra.. Detta behöver göras i dialog med anställda och fackliga organisationer. Förutom om arbetsbelastning handlar det om möjligheten till inflytande på sin arbetsplats och rimliga krav utifrån resurser.

Primärvårdens andel av sjukvårdens resurser bör succesivt ökas från dagens nivå upp till 30%

Samverkan med sjukhusen och dess läkare behöver utökas för att primärvården ska kunna ta emot fler patienter och fylla sin roll som bas i sjukvårdssystemet.

Samverkan mellan vårdcentraler och samordning av arbetsflöden kan även det vara en viktig del för en framtida väl fungerande primärvård.

För Vänsterpartiet Region Örebro län

Rolf Östman